

й. Злото, което спохожда дружината- залавянето й, заболяването на войводата, гибелта му, може да се „разпознае“ като вариант на посветителна смърт.

Настъпилият момент на начало на годишния хайдушки цикъл е свързано и с друг образ в хайдушките песни. Това е образът на „месичко, ясногреичко“. Стоян пита месечко не е ли видял да се събира дружината му. В отговора на месеца се съдържа картината на настъпилата пролет /времето за хайдутуване/ и събиращата се дружина, очакваща своя войвода. От тук нататък съдбата на героя е предопределена. Той ще бъде водач на хайдутите, за което научава от месеца.

Месецът /луната/ има свое място във фолклорните представи като митологичен персонаж. Лунарните митове заедно със соларните се включват в разряда на астралните митове.¹⁸ А те от своя страна са част от космогоничните митове.¹⁹ В този смисъл са и всичките съхранени знания, представи и вярвания за месеца /луната/ в българското фолклорно - митологично мислене.²⁰ Почитта към луната се дължи на влиянието й, заедно със слънцето, върху природата и съответно върху живота на хората. В основата на знанията и представата за тях са близначните митове,²¹ обясняващи „взаимоотношенията“ между тях, съответстващи на явленията и циклите в природата. Затова и с луната са свързани редица предсказания и обредни действия в съответствие с нейните фази и движение по небосвода.²² Двойствеността в нейния образ се изразява в представите за доброто във връзка с новата и пълна луна и за лошото, когато е стара „празна“ луна /месечина/.

Във формален план обръщението на героя към месеца е именно заради позицията му горе в небосвода, като всевиждащ промените на земята. Но мисля, че в случая основно образът на месеца /луната/ се осмисля най-вече във връзка с цикличната динамика на отделните й фази и особено с фазата на новолунието към пълнолуние, когато според традиционния мироглед се започва нова работа²³ и влиянието на луната върху състоянието на природата и конкретната представа,